యతిప్రాస మహాసభ

క

తెల్లవారి చూసేసరికి సారంగధరుడి మెట్టమీద ఒక పెద్ద తాటాకు పందిరి. దాని పైనీ - కిందా - మామిడాకు తోరణాలు, రంగురంగుల జెండాలు, ఎరుపు, పచ్చ, నీలం కాగితాల గొలుసులూ, బుట్టలూ లేతగాలికి ఊగుతూ కన్నుల పండువుగా కనిపిస్తున్నవి. ఈ పందిరికి చుట్టూ చిన్నచిన్న కొత్త తాటాకు పాకలు అందంగా బారులు తీర్చి వీథులువీథులుగా వున్నాయి.

ఉదయం 7 గంటలయింది. బాలసూర్యుని బంగారు కాంతిలో జైలురోడ్డు మొదలుకుని మెట్టదాకా 'దయచేయుఁడు. దయచేయుఁడు' అన్న ఆహ్వానపు అట్టలకు అంతం లేదు. వీరభద్రపురం నుంచి వీరేశలింగంతోటకు ఏదో పనిమీద పోతూన్న నన్ను చూసి మిత్రులు సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారూ సీతాపతిగారూ, తొందరగా వెడుతూ, "శాస్త్రీ, చప్పున రావాలి. గొప్ప తమాషా జరిగిపోతోంది. పరుగుల మీద పోవాలి" రమ్మన్నారు. 'ఊఁ. ఏదోరాగిశాసనమో, మరణ శాసనమో దొరికింది కాబోలు' అని నవ్వుతూ "ఆగండి. ఏమిటా తొందర?" అన్నాను. "రద్దూ! వస్తేగాని చెప్పం" అన్నారు. 'పదండి' అని బయలుదేరాను.

చ

సీతాపతిగారు ముందు నడుస్తున్నారు. ఎట్టకేలకు మెట్ట సమీపించాం. పెద్దతాటాకు పందిరి ఏదో సభా భవనంలాగా కనిపిస్తోంది. "కొంపదీసి ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు అభినవ కవులకు ఐడిసి ఇక్కడ జరగడంలేదుగదా" అన్నా- సూర్యనారాయణ శాస్త్రి

గారితో. "అంతకన్న ఒక మహాసంస్థ ఒహటిక్కడ లేవదీశారయ్యా మహానుభావా" అని తీర్చిన 'ఆర్చి' ఒకటి చూపించారు. దానిమీద 'అఖిలాంధ్ర యతిప్రాస మహాజనసభ' అనే కాకిబంగారం అక్షరాలు జిగజిగమన్నాయి ఒక్కసారి. సీతాపతిగారు మాతో రహస్యంగా "ఇక్కడ మనమెవరమో ఎవ్వరికీ తెలియగూడదు. తెలిస్తే వీళ్ళు మనను దంపేస్తారు. జాగ్రత్త" అని హెచ్చరించారు.

ట

బారులుతీరిన తాటాకు పాకల మొదటి శ్రేణిలో వెళ్లి నిలుచున్నాం. నిదానించి సీతాపతిగారు ఒక పాక దగ్గరకు నడిచారు. మేము వెంబడించాం. ఆ పాకకు ఒకవైపున 'ఓరుగల్లు ప్రతినిధులు' అని వ్రాయబడిన ఒక అట్ట వ్రేలాడుతున్నది. పాకనిండా ప్రతినిధులు 'కోదండరామునకు జై' అని కోలాహలం చేస్తున్నారు. సీతాపతిగారు చూపుడు వేలు తిప్పుతూ "అదిగో అందులో వారికందరికీ నాయకుడుగా 'అజమాయిషీ' చేస్తున్న ఆ డబుల్ పన్నా మనిషి 'అనఘం' గారు ఈయన బమ్మెర పోతరాజు గారికి సయాన మేనత్తకొడుకు. ఆయన పక్కను పరుపుచుట్ట కానుకుని కూర్చున్నాయన 'అమరం' గారు. యీయనా 'అమలం' 'విమలం' 'ప్రవిమలం' ఒక వేలువిడిచిన పెత్తల్లి పింతల్లి బిడ్డలు. వీరి ఎడంపక్కను కూర్చున్న కుర్రవాడు 'నెతి'. అతని పక్కవాడు అతని ఆత్మబంధువు 'మతి'." అని చెప్పి ఈమూల కూనిరాగాలు తీస్తున్నాయన ఎవరు చెప్మా అని ఆలోచిస్తుండగా ఓస్ ఈయన 'పరగం' గారండీ అన్నా కొంటెగా. 'రైటో'. పదండి ముందు'కన్నారు సీతాపతిగారు.

త

అది కొండవీటి ప్రతినిధులున్న బస.

'నమస్సాంబశివాయ' అనే కలకలం మాకు దూరానికే వినబడింది. అంతా కుస్తీచేసిన వస్తాదుల్లా జబర్దస్తీగా ఉన్నారు. దగ్గరకు వెడితే తంతారేమో అన్న భయంమీద ఓరగా నిలుచున్నాం. సీతాపతిగారు ఎవరికోసమో వెదికివెదికి ఉండబట్టక పాకలో దూరి 'అయ్యా, ధరాదేవిగారు రాలేదేమండీ' అని అడిగారు. పాకంతా గొల్లుమని నవ్వి 'ఈ సభా కార్యక్రమం మీకేమీ తెలియదు కాబోలు. ఈ మహాసభకు మా ధరాదేవిగారే అధ్యక్షత వహిస్తారు. వారు త్రోవలో సన్మాన సభలూ, స్వాగత పత్రాలూ విధి విరామం లేకుండా అందుకుంటూ ఈవేళ 9 గంటల రైలుమీద వస్తున్నారు. బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపుతో గోదావరి స్టేషనుకు వెళుతున్నాం' అన్నారు.

'వెళ్లి అంతా గోదారిలో దిగిపొండి. ఆంధ్ర కవిత్వం పీడ వదలిపోతుంది' అన్నారు

సన్నగా, సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు.

నేను కొంటెగా అందులో ఒకాయనను 'అయ్యా, తమ పేరెవరండీ!' అన్నాను. అతను గూబకు బెత్తెడు చూసినట్టు చూసి 'రాజమండ్రీ కుర్రాళ్లకి బొత్తిగా కళ్ళు కనిపించడం లేదు. ఏనాడూ మమ్మల్ని చూస్తేగా' అన్నాడు 'గుస్సా' అయిపోయి. 'పేరడుగుతే తప్పం డీ?' అని సీతాపతిగారు సర్ది 'శాస్త్రీ, తంటా తెచ్చావు! వాళ్ళ నడక్కు - రంగం చెడు తుంది. నేను చెబుతా వినండి. 'కెరలి'గాడు. వాడిపక్కవాడు 'పంబిన'వాడు. రుద్రాక్ష తావళం తిప్పుతున్నాయన 'ఒరిమ'గారు. అతనికెదురుగుండా ఆ వెర్రిమొహంవాడు 'అర్థి'. ఈ హడావుడిగా పరిగెత్తేవాడు 'వీకం'గారు" అని చెబుతూ ముందుకు నడిచారు.

ప

ఇంకొకపాక. అది 'జమీందారీ' ఫాయా మనుషులుండదగినంత 'హోదా'గా తయారు చేశారు. ఆ 'రాతిరియుంబవల్ మరపురాని హొయలు' చూస్తే ఒక మహాసామ్రాజ్యం పంచుకు అనుభవిస్తున్న దర్జా గోచరిస్తుంది. పరచిన పట్టు తివాసీ మీద ఒక పెద్దమనిషి హుక్కా పీలుస్తూ 'ఫక్తు ఫాదుషా'లా ఉన్నాడు. సీతాపతిగారు తేరిచూచి 'ఓహో! వీరు విజయనగర ప్రతినిధులండీ. ఆ హుక్కా పీలుస్తున్నాయన 'హరువుమొల్లం'గారు. మాంచి హుషారైనవాడు. ఇటువెంపు చూస్తున్నాడే అతడు 'అల్లన'. ఇతడు పెద్దన్నగారి దత్తపుత్రుడు. ఆ పొడుగాటివాడు 'వావిరి'. ఇతనికీ వసుచరిత్ర భట్రాజుగారికీ మహా దోస్తీ. ఈ పొట్టిదుబ్బు కుర్రాడు 'సొరిది'. ఆ పొదుంధట్టిస్తున్నవాడు 'తలమే' ఎలాగోవచ్చి వీళ్లలో పడ్డాడు" అన్నారు. ఆ తురక ఎవరండీ వీరిలో వున్నాడు అన్నారు సూర్యనారా యణశాస్త్రిగారు. నేను గుర్తించి ఇతను షేక్ రవరవసాయిబు. అరుగో స్త్రీ ప్రతినిధులు - ఈ బక్కపలచని జూకాలావిడ 'అండజయాన'. ఆ పచ్చ చీరావిడ 'భీతహరిణేక్షణ'. ఆ పడుచు 'శతపత్రేక్షణ' అనే సరికి మావారిద్దరూ పొట్టలు పగిలేట్టు నవ్వుతూ సభా భవనంలోకి లాక్కుపోయారు నన్ను.

గ

ఆహ్వాన సంఘ సమావేశము జరుగుతున్నది. అధ్యక్షులు 'జగన్నుతం'గారు, కార్యదర్శి 'మానుగ'గారు. తక్కిన ముగ్గురు సభ్యులు 'పోలగ', 'పెలుచ', 'తద్దయు'గార్లు సభా ప్రణా ళిక, కార్యక్రమం గూర్చి మాట్లాడుకుంటున్నారు. ప్రణాళిక ఇట్లా సిద్ధమయింది.

(1) 8 గంటలకు బ్రహ్మాండమైన ఉత్సవంతో వీరేశలింగము తోటమీదుగా గోదావరి స్టేషనుకు వెళ్లి ధరాదేవి గారికి ఘనమగు స్వాగతమిచ్చుట.

(2) యావన్మంది ప్రతినిధులతోను, సభ్యులతోను తిరిగివచ్చి తావన్మందితోను

తదుపరి మజ్జన భోజనాదులాచరించుట.

(3) 2 గంటలకు మహాసభా ప్రారంభము

(4) అధ్యక్షిణి యెన్నికోలు.

(5) ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము.

(6) అధ్యక్షిణ్యుపన్యాసము

(7) అఖండ యతి ఆక్రందనము

(8) క్రొత్త ప్రతినిధుల కొన్ని మాటలు

(9) అభిశంసన తీర్మానములు

(10) సమాప్తి.

'జగన్నుతం'గారు లేచి "సోదర ప్రముఖులారా, కార్య ప్రణాళిక కదుంగడు చక్కగా కుదిరినది. ఎనిమిది గంటలైనది లెండు. మన వంశప్రతిష్ఠ కంతకును మూలవిరా డ్రూపిణి యగు సద్ధరాదేవి ఘనస్వాగతమునకై కదలిరండు" అని గంభీరంగా పలికేసరికి ప్రతినిధులందరూ సభాభవనం నిండిపోయి, 'ధరాదేవికీ - మహీరమణికీ - పుడమితల్లికీ - జై' అని తమ భక్త్యుత్సాహములు వెల్లడించి బారులుతీరి బయలుదేరారు.

స్వరయతులందరూ ఒక జట్టు. వ్యంజనవిరామము లందరూ ఒక గుంపు. బిందు విశ్రాంతుల చెట్టాపట్టాలు వెనుక. తరువాత విశేష విరతుల శ్రేణి, అందరి వెనకా అఖండ యతిగా డా అప్పకవిని తిట్టుకుంటూ భావకవుల్లో కలసిపోదామా అని ఆలోచిస్తూ బయలుదేరాడు. ఇసక వేస్తే రాలని యతిపటాలంతో రోడ్డు ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతూ ఒక మహా ప్రబంధంలా వుంది.

ఊరేగింపు వీరేశలింగం తోట దగ్గరకు వచ్చేసరికి చటుక్కున ఇంకా కొందరిని వెంట బెట్టుకుని 'క్రందుగ'గారు ప్రాసప్రముఖులను వెదుక్కుంటూ వచ్చి కలిశారు.

తిన్నగా ఉత్సవం లక్ష్మీవారప్పేట దగ్గరనుంచి 'సర్కారు పశువుల వైద్యశాల' మీదుగా గోదావరి స్టేషను వద్దకు నడిచింది.

మెయిలు వచ్చి స్టేషనులో ఆగింది. అమర ప్రకారం అక్షరాలా ధరాదేవికుండే పేర్ల జాబితా కంతటికీ జైజై కొడుతూ ఆహ్వాన సంఘం వారు ఆమె యెక్కిన పెట్టెకోసం జనాన్ని తోసుకుని పరుగెత్తుతూండగా, ఒక పెట్టెలోనుంచి తలంతా నెరిసి ఒకప్పుడు తులలేని వైభవం అనుభవించిన ఒక ముసలావిడ తొంగిచూసింది.

'అరుగో వసుంధరాదేవిగారు' అంటూ జనం అంతా అటువెంపు పరిగెత్తారు. అవయవపటుత్వం తప్పినా సకలాంధ్ర కవిత్వరంగమూ అసివారుబయలుగా తిరిగిన

ప్రాభవమూ, ఏ ఆంధ్ర కవి ఆపత్తులోనైనా అడ్డుపడి కాపాడిన ఔదార్యమూ ముఖంలో ప్రతిఫలిస్తుండగా ధరాదేవి జరాభరంతో వణుకుతూ దిగింది. ఆమె వెంట 'లీలా'కుమారి, 'లలి'కన్య స్వాగత పత్రాలూ, సంచీ పట్టుకుని దిగారు.

'మానుగ' 'జగన్నుతం'గార్లు గబగబ పరిగెత్తుకువచ్చి ధరాదేవి మెడలో కర్పూరపు దండలూ, పూల దండలూ వేసి సాష్టాంగంగా నమస్కరించి లేచారు. వచ్చిన ప్రతినిధులందరూ సాష్టాంగపడదామనుకున్నారు గాని ప్లాట్‌ఫాం పట్టదనీ, పాసింజర్లు తొక్కి చంపేస్తారనీ భయపడి జంకి చేతులతోనే 'దండించి' తృప్తిపడ్డారు.

'సెకండ్ క్లాస్ కంపార్టుమెంట్'లోంచి నవనాగరికులగు ముగ్గురు యువకులు 'పోజు' లిస్తూ దిగారు. జనంలో కొత్త ప్రతినిధులన్న గోల పుట్టింది. కార్యదర్శి 'మానుగ'గారు తెచ్చికోలు నవ్వుతో తేరిచూసి 'అయ్యా, దయచేయండి! తమరు గుంటూరునుంచా, తెనాలినుంచా బయలుదేరారు' అన్నారు. 'అసలు మొన్న గుంటూరులో బయలుదేరి తెనాలి నిన్నరాత్రికి వచ్చి ఉదయం బెజవాడలో బయలుదేరాం' అన్నాడు అందులో ఒకాయన. "తమ నామధేయం?"

"నా పేరు మధురం - ఈయన వలపుబరువు. ఆయన 'సుషమం'. ఏదో మీ కుటుంబంలో వాళ్లమే కనుక బంధువులనందరినీ చూసిపోదామని వచ్చాం"

"మంచిపని చేశారు. దయచేయండి".

'మానుగ' వారిని వెంటబెట్టుకుని మహాజనంలోకి వెళ్లాడు. లీలాకుమారి మాధుర్యాన్ని చూసి తన చురుకైన కళ్లను ఓరగా అప్పళించి పరిచయసూచకంగా నవ్వింది.

'ప్రేమ గుడ్డిది' అనుకున్నాడు 'వలపుబరువు'. ధరాదేవి కారు ఎక్కుటకు నిరాకరించగా రెండెడ్లబండిమీద ఆమెను ఎక్కించారు. 'లలి'కన్య ఆమెతో బండిలోనే కూచుంది. లీలాకుమారి, కొత్త ప్రతినిధులూ కారులో ఎక్కగా కారు బర్రుమంది.

జ

మూడు గంటలకు సభ ప్రారబ్ధమయింది.

స్త్రీల ప్రత్యేక స్థలంలో స్త్రీ ప్రతినిధులు కూర్చున్నారు. 'లీల' వారందరికీ నాయకురాలు లాగ కొంచెం ముందు కూచుని 'మధురం' మీద ఓ కన్ను ఉంచింది. అంతట కార్యదర్శి 'మానుగ' లేచి కన్నులు మూసి, 'శ్రీవాణీగిరిజాశ్చిరాయ' అని దైవప్రార్థన చేయగా "ఎవ్వనిచే జనించు, గూడా చదివితీరాలి. చదవకపోతే లేచి వెళ్ళి మేమింకో సభ పెట్టుకుంటా"మని ఓరుగల్లు ప్రతినిధులు తీవ్ర గగ్గోలు చేశారు. ఓ మూలనుంచి రాజమండ్రి పెద్దమనిషి లేచి "అయితే 'శ్రీమద్భానుసహస్ర' ఒదిలిపెట్టవలసిందేనా?"

అని గద్దించాడు. మధురం జెండాలా లేచి ఫక్తు బంగాళీలో "గీతాంజలిలోని పది లైనులు చదివితేగాని మేం ఒప్పుకోం" అన్నాడు. చట్టున 'జగన్నుతం'గారు లేచి కాంగ్రెసువాది భీకరారావంతో

"నాయనలారా! అమ్మలక్కనాయనమ్మలారా! బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమం ముందు బెట్టుకొని దైవప్రార్థనకై తగవులాడుట వట్టి ఆంధ్రత్వము. ఆభారతామ్నాయగంగా భగీరథు నియందు, ఆవాగనుశాసనునందు మీకు గౌరవము లేదా! వెండియు నఖండ గౌతమీ జలకణహల్లోహల మదబంభర మల్లధ్వనుల నుల్లమలరుఉద్దండమండలేశ్వర చండ కాండాతికాండ నికురుంబకరంబిత రాజరాజ నరేంద్రచంద్రు పేరోలగము వంటి ఈ 'ధీరోలగము'న నింత పూచీలేని పేచీలు లేవనెత్తుట భావ్యమా? సంభావ్యమా" అని గర్జించి అల్లరి సర్ది "ఏదేవి యాధేయభావంబున స్థావరజంగమ ప్రపంచము కాలూని క్రాలుచున్నదో, ఏదయామయస్వాంత యనుగ్రహంబున నన్నయాది కవులు, వేమనాది యోగులు కృత్యాద్యవస్థ దాటి కృతకృత్యులైరో, ఏ యుదారశీల గంటముదించి, ఆకుచించి ఆలోచన తెగక తన్నుకొని చచ్చు ఆంధ్ర కవుల కడ్డపడి ఆపత్తుదాటించెనో అట్టి శ్రీ వసుంధరాదేవి గారు దయచేసి అధ్యక్షపీఠ మలంకరింతురుగాక" అని ఉరిమి కూర్చు న్నారు.

"ముసలాళ్లు అధ్యక్ష పీఠాలు వదులుకుంటేగాని ఈ దేశం బాగుపడ"దన్నాడు మధు రం. వెంటనే ఒణుకుతూ అధ్యక్ష పీఠానికి తడుముతున్న ధరాదేవి చేయి పట్టుకుని 'లలి' కన్య పీఠం ఎక్కించింది. కార్యక్రమం ప్రకారం ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసం ఇట్లా ప్రారంభించారు:

"అమ్మయ్యలారా! అఖిలాంధ్ర యతిప్రాస మహాజనులారా! స్వాగతము. సుస్వాగ తము. నేడు ఇప్పుడు ఇక్కడ మనము ఎందుకు సమావిష్టులమైతిమో యందఱకుం తెలిసినయదికాదా? ఒకప్పుడు మనమును తులలేని గౌరవమును, వెలలేని కానుకలను నింపుదళుకొత్త సంపాదించినవారమె కామా! మన వంశము బహు పురాతనమని యిటీవల దొరికిన కరక్కాయవలస మరణశాసనముంబట్టి సువిదితమైనది కాదా? రాజ రాజ నరేంద్రుని మొదలు రఘునాధరాయల వఱకు మన ధాటికెదురొడ్డిన వారున్నారా?

నన్నయ మొదలు చిన్నయదాకా మనల గాదని కాలుకదిపిన వారున్నారా? బాలకవి పార్థసారథి శతకము దగ్గరనుండి మహాకవి భారతము వరకు మనము పెట్టినది భిక్షకాదా! (పొంగివచ్చే కన్నీళ్లు తుడుచుకుని) చచ్చి స్వర్గముననున్న నన్నయ తాతగారు పనియున్నను లేకున్నను నన్ను బిలిచి యభిమానపుత్రునిగా జూచిన దినములు తలచుకొన్న నాకు దుః

ఖము వచ్చుచున్నయది. కన్నీరు మున్నీరగుచున్నది. 'క్రందుగ బాష్పరోధమున కంఠము నున్' జెడుచున్నది. అయినను గొన్ని సంగతులు మనవిజేసి విరమింతును.

"నేడు కొందరు మన మహాకవులిచ్చిన ప్రబంధ రాజముల జదివి బాగుపడిపోయి, ఎదురుతిరిగి, పొల్లుపదములు, పడికట్టు రాళ్లు అని మన 'భవిష్యము' తీయుచున్నారు. చెల్లరే యిది యెంత విశ్వాసఘాతుకత్వము! అమ్మకచెల్ల వీరి నమ్మగజెల్లదు. వంకాయ బజ్జీ వలె వట్టి గీత పద్యమిప్పటివారి కారాధ్యమైనది. ఇందు యతి సోదరులకు భిక్ష దొరికినను ప్రాస ప్రముఖుల ప్రాణములు పోవుచున్నవి. ఉభయులను గౌరవించు తెలివి వీరికి లేదా? నేటి కాలపు డిప్రెషన్, పద్యములకు గూడా ప్రాకినదా! (భీకరంగా) ఆ శార్దూలము లేమి! (గర్వంగా) ఆ మత్తేభము లేమి! (మృదువుగా) ఆ చంపకమాలలేమి! (సువాసనగా) ఆ ఉత్పలమాలలేమి! వాని 'ఘసందు' ఈతుక్కు గీతములకు, నీ చొప్పగేయ ములకు వచ్చునా? మెచ్చుదెచ్చునా? ఇస్సీ యివి లెస్సయే? (సభలో: ఆహా ఏం కొట్టేస్తున్నా డయ్యా దెబ్బలు. బలే! అనే అభినందనాలు) ఏమయినను పోయినది - పోయినది. ఆంధ్ర కవిత్వ ప్రతిష్ఠ అడుగంటినది. పాపము గోపాలకృష్ణయ్య ఏమన్నాడు? "కోతిమీరి కవిగాళ్ల గతు లయోమయములై నన్ను వీథిని బెట్ట నెన్నుచుండ" అని ఆంధ్రమాత ఆవేదనగా వినిపింపలేదా? లేవరేమి? నడుములు బిగింపరేమి? కాళ్లెగురవేయరేమి? అల్పులము మనమేమి చేయగలమని యోడకుడు. చెప్పలేదా చిన్నయసూరి మహాకవి 'గడ్డివెంటి గంధగజమును బంధించు'నని! కావున మనమందరము మన నవమానించిన క్రొత్త కవులను కెక్కు కెక్కుమనిపించుట కొక కొంగొత్త మార్గము కనిపెట్టి ప్రచారముచేయ నీ మహాసభా సన్నాహము జేసితిమి. అది యెట్టిదన : కొత్తకవుల యూహలు విదేశీయము లైనను భాష స్వదేశీయ కావలయును. కనుక వారు భాష కొఱకు ప్రబంధములు జదువునప్పుడు మనము మూతి బిగించి బిర్రబిగదీసితిమేని యతడు ఎంత తన్నుకొనినను మన యాంతర్యమును దెలిసికొనలేక చివరకు మనకు దాసోహమయి చెప్పినట్టు వినును. ఈ ఘనకార్యమునకు మీరంద రేకమతులై తోడ్పడినచో కుఱ్ఱకవులను ఘడియలో లొంగదీయగలను.

"నేను చిరకాల మీయఖండగౌతమి నఘమర్షణ స్నానమాచరించి, సారంగధర పర్వతమున ఘనతపంబాచరించి ఈ సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గనిపెట్టినాను. గాంధీ నా ప్రియశిష్యుడు. చెప్పమరచినాను.

వరఖుల పండితాదులు వసుచరిత్ర విమర్శనాదికములో మనము వ్యర్థులమని దూషించినను నలుగురిలోను మనము లేకున్న రసభంగమగునని చెప్పుచుండుటచే

వారినెంతయు మన మభినందింపవలసి యున్నది. ఇక మనమనిన నోర్వలేని ముగ్గురను తీవ్రముగ నభిశంసింప వలసియున్నది. సోదరులారా! చాలతడవైనది. నేను సూచించిన ఉత్కృష్ట పద్ధతి ననుసరించి వంశప్రతిష్ఠ నిలువంబెట్టుడు".

అని జగన్నుతంగారు ఆశీనులు కాగా ఉవ్వెత్తుగా రేగిన తప్పెటలవంటి చప్పట్ల మధ్య ధరాదేవి లేచి "చిరంజీవులారా! ఎందరో మహానుభావులుండగా నన్ను, ఈ ముసలి ముత్తైదువను అగ్రాసన మెక్కించుట కేవలం తమకున్న స్త్రీ గౌరవమెయని చెప్పకతప్పదు. ఇంత మహోన్నత పదవికి నేను తగను. శ్రీనాథాదికవిరాజులు నామీద నిష్కారణ గౌరవము చూపినట్లే మీరును వృద్ధురాలనగు నామీద నింత యాదరము, ప్రాముఖ్యము నుంచి మీ స్వాభిమానము ప్రదర్శించినందుకు చాల కృతమెరిగినదానను.

నా జీవము, జవము నేనాడో తెనుగు కవులకే ధారపోసిన నేను ఈ జరాభరమున నేమియు మాటలాడంజాలను. అదియునుంగాక శ్రీ జగన్నుతంగారే చెప్పవలసినదంత యుం జెప్పి నా భారము తగ్గించినారు. వారి యమూల్యోపదేశముల ననుసరించి మీరం దరు కృతకృత్యులగుదురు గాతమని కోరుచున్నాను" అని చదికిలబడగా చివ్వున అఖండ యతి లేచి "జ్ఞాతిశ్చేదనలేన కిమ్మనెడి వాచా సత్యంబుగా మీరు నన్ను దరిజేరనీక తరిమి కొట్టినారు. నామీద ఆదరం చూపిన కొత్త కవుల వ్యావహారిక భాషతోనే మాట్లాడుతాను.

భారత కవులు నన్నభిమానించినా అప్పకవి వాడి సొమ్మంతా పడిపోయినట్టు నన్ను కాదని అడ్డమైన గడ్డీ కరచాడు. నా సోదరుడు రలయతికి విషమే పెట్టాడు. నన్ను ఆద రించిన అభినవ కవులను నమ్ముకుని మేమిద్దరం వారితోటే ఉంటాం. మేము మీలో ఎప్పటికీ కలియం. నాకు మీ సంస్థతో సంబంధం లేదు" అని దబాయించి చెప్పి కూర్చు న్నాడు. యతిప్రముఖులు మండిపడి "ఏల చౌరంగనిచ్చితిరి యిత్తురకన్ మన సీమలోని కిన్" అన్నట్టు ఉగ్రులై చూశారు. కొత్త ప్రతినిధులలో 'మధురం' లేచి 'జగన్నుతంగారి అభిప్రాయాలతో కొంతవరకూ ఏకీభవిస్తాం. అట్టే చెప్పవలసింది లేదు' అని కూర్చు న్నాడు. కార్యదర్శి లేచి 'మహానుభావులరగు నస్మత్సోదరులారా! తమరందరు సాదరభావ ముతో నందందు తోడ్పడి సభ జయప్రదముగా జరిపించినందులకు నిదే వేనవేలు కృత జ్ఞతా వందనములర్పించుచున్నాను. ఈ తీర్మానములను తామందరు చిత్తగించి సమ్మ తింప గోరుచున్నాను.

1. ప్రస్తుతము, మన సంఘమును బహిష్కరించి క్రొత్త త్రోవలను ద్రొక్కుచున్న ఇప్పటి కవులు ప్రబంధములఁ బట్టుకొనినచో వారి కడుగడ్డున నడ్డుతగిలి యేడిపించుటకు నీ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. తమ విమర్శలలో మనము వ్యర్థులమని దూషించి వ్రాసినను, నలుగురిలోను మనవల్ల రస ముప్పతిల్లునని చెప్పు వర్థులపండితాదుల నీసభవారు అభినందించు చున్నారు.

3. మనలను పీఠికలలోను, పత్రికలలోను దూషించి యిహపరములకు జెడిన ఛందోదర్పణ పీఠికాకారుడు సీతాపతి, యతిప్రాసలైచ్ఛికములని యుగాది సంచికలో వ్రాసిన సూర్యనారాయణశాస్త్రి, పద్యములలో యతిప్రాసలు త్రోసి మనపై కత్తికట్టిన హనుమచ్ఛాస్త్రి గార్లను ఈ సభవారు మిక్కిలి గర్హించుచున్నారు.

సభ్యులంతా 'భేష్' అని చప్పట్లుకొట్టి, అట్టహాసాలు చేసి తమ ఆమోదమును తెలియ జేస్తూ సభలోంచి లేచారు. మేమెవరమో తెలియకుండా బయటపడేటప్పటికి బ్రహ్మాండ మయింది.

(1936 ఆంధ్రపత్రిక ధాత ఉగాది సంచిక)